REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la M. Dukes Nachf. Nux. Augenfeld & Emeric Lesner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 117. Brașov, Joi 29 Mai (11 Iunie) 1908.

„Meminisse juvabit".

Peste puține zile se împlinesc deja unsprezece ani decând, la știrea că iarăș se uneltește în tabăra catolicilor unguri în contra independenței bisericei române unite, s'a întrunit in Cluj o mare adunare de representanți din clerul și poporul amintitei biserici. Adunarea fusese invitată din partea mirenilor, s'au alăturat însă și reprezentanții clerului. Membrii adunărei erau cu toate astea în preponderanță mireni.

Conferența s'a ținut în 7 (19) Iunie 1897 sub președința răposatului fruntaș Dr. Alecsandru Roman. Raportorul convocătorilor a fost domnul Iosif Roman dela Oradea-mare distins și cunoscut de multă vreme ca unul din cei mai aprigi luptători pentru drepturile bisericei. Mai observăm, că unul din convocatorii adunărei, d-l Dr. Ioan Mihalyi, a prezidat la început până la alegerea președintelui întrunirei. Adunarea a însărcinat apoi o comisiune de 21 ca să pregătească proiectul de rezoluțiune.

Fiindcă am esperiat cu părere de rău că astăzi foarte puțini mai sunt, cari își aduc aminte de acea întrunire și fiindcă la noi și cele mai solemne hotărâri să uită așa ușor, ceeace putem constata chiar și din articolul „Unirei" din Blaj dela 6 Iunie c. ce l'am reprodus în numărul penultim al foaiei noastre, reproducem partea esențială din energica hotărâre a acelei întruniri, atrăgând deosebita atențiune a cetitorilor noștri asupra ei, cu adausul că nimic nu s'a schimbat în 11 ani — ce ar face ca aceasta hotărâre să nu mai fie și azi pe deplin actuală.

Eată ce a enunțat clerul și poporul credincios al provinciei metropolitane de Alba-Iulia și Făgăraș întrunit în conferența la 29 Iunie 1897:

„Conferența declară solemn, că „stăm firm pe bazele dreptului isto„ric al bisericei române unite și ține „neclintit la condițiunile de existență „ale acestei biserici: *independența*, „*caracterul ei național român, institu*„*țiile sale răsăritene*".

„In urmare enunță, că credincioșii „acestei biserici nu pot lua parte la „lucrările unui congres autonomic co„mun cu biserica catolică de ritul „latin și tot-odată protestează impo„triva încercărilor de a fi contopită „într'un organism străin, vină acele „încercări din ori-ce parte".

„Paralel cu enunțările de mai „sus conferența, urmând exemplele „trecutului și mai ales voința cleru„lui manifestată în Sinodul electoral „dela 1893, nu poate întrelăsa a în„zista și cu aceasta ocaziune, ca și „provinciei bisericei unite de Alba„Iulia și Făgăraș să i se asigure o „organizare autonomică proprie și in„dependentă de ori ce alt organism „autonomic din patrie."

„Organismul acestei autonomii „proprii și independente il reclamă:

1. Instituțiile răsăritene, limba „liturgică, ritul și disciplina provincei „bisericești de Alba-Iulia și Făgăraș, „care prin faptul unirei au rămas „nu numai neatinse, ci chiar asigu„rate și pentru toate timpurile ga„rantate;

2. Condițiile de existență și de „prosperare a s. uniri în mijlocul „neamului românesc, cari *numai prin*„*tr'un organism propriu și independent* „*in al cărui cadru și elementul lumean* „*să-și poată ocupa locul cuvenit, se* „*poate ajunge*.

3. Echitatea și analogia cu alte „biserici din țară;

4. In urmă chiar și articolul de „lege 43 din 1868, care garantează „și bisericei române unite acelaș or„ganism autonomic, de care se bu„cură confesiunile recepte din patrie."

— Asămânați aceasta hotărâre cu cele afirmate în articolul „Unirii" de Sâmbăta trecută și veți fi pe deplin clarificați asupra situațiunei după unsprezece ani!

Ce are de gând »Tribuna«? — E cunoscut la noi, că ziarul nostru a promis, că cel mult până la Rosalii va conchema o consfătuire în cauza fondului jubilar, înființat cu menirea de-a veni în ajutor ziariștilor și scriitorilor români dela noi și că la aceasta consfătuire va invita și confrații dela ziarele noastre.

Promisiunea ne-am împlinit-o și-am invitat pe prima zi de Rosalii o consfătuire intimă, exclusiv în scopul indicat mai sus. O asemenea invitare a primit și »Tribuna« din Arad, și cu toate că caracterul consfătuirei confidențiale este precis indicat în scrisoarea de invitare, totuși »Tribuna« de Marți aduce cu litere groase știrea, că directorul și proprietarul foaiei noastre ar fi conchemat la Brașov *congresul ziariștilor români din Ungaria*. Mai mult ne surprinde această alarmare a publicului cu o știre neesactă, după-ce am declarat de repețite-ori în organul nostru, la interpelarea »Tribunei«, că nu putem fi pentru întrunirea unui congres în împrejurările actuale, mai ales fără să se fi făcut vre-o pregătire serioasă.

Destul că prin știrea de mai sus a »Tribunei« au fost alarmate trei capitale: Budapesta, Bucureștii și Viena și s'a telegrafiat în toate părțile lumii, că gazetarii români din Ungaria țin mare congres.

Am dori să știm, ce vrea »Tribuna« cu aceasta tactică, care nu corăspunde realității și cavalerismului, ce-l pretindem dela fiecare ziarist român, care în împrejurările grele de astăzi vrea să vie în ajutor cauzei noastre românești?

Proiectul despre învățământul poporal gratuit. Știrea telegrafiată de biroul ungar de corespondență, că proiectul de lege privitor la învățământul poporal gratuit, nu va întâmpina greutăți în dietă, o înregistrează și ziarul »Pester Lloyd«. Acest ziar mai e informat, că ministrul va prezenta la desbaterea specială câteva modificări, cari însă nu vor atinge esența proiectului, adecă gratuitatea învățământului poporal. Deputații sași și naționaliști, zice »P. L.«, dificultează îndeosebi § 3 al proiectului, care face pendentă despăgubirea, ce se va acorda în schimb pentru ștergerea didactrului, de astfel de condițiuni, precum s'a întâmplat aceasta și cu legea școlară din anul 1907 cu privire la subvențiunea statului.

Congresul partidului țărănesc din Ungaria.

La congresul partidului țărănesc din Ungaria, care s'a ținut prima și a doua zi de Rusalii în Bichis-Csaba și despre care am raportat eri la ultimele știri, au luat parte și deputații naționaliști Dr. A. *Vlad* și Milan *Hodza*. Despre decursul acestui congres ziarele maghiare publică lungi rapoarte, din cari estragem următoarele:

Congresul a fost deschis de către fostul deputat-țăran Andreiu *Achim*, care a desfășurat pe larg programul partidului său, având ca scop final: *drepturi și pâne pentru popor*. Pentru realisarea acestui program — a zis Achim — trebue să pretindem introducerea votului universal secret și pe comune, în vederea căruia s'au aliat nu numai țăranii maghiari, ci și cei germani, slovaci și români. Dacă cu bine nu se va putea câștiga aceasta reformă, atunci ea trebue eluptată cu forța. După aceasta a comunicat cele trei obiecte de desbatere ale actualului congres: 1) Votul universal secret și pe comune; 2) Aducerea legii pentru darea gradată progresivă și 3) *statificarea tuturor școalelor și introducerea și asigurarea învățământului gratuit.*

După-ce au urmat la cuvânt câțiva oratori, cari au zugrăvit în colori sinistre starea miseră a țărănimii, au apărut în sală și deputații naționaliști Dr. *Vlad* și M. *Hodza*, însoțiți de deputatul democrat *Petö*, cari au fost viu aclamați. Fostul deputat Achim, luând cuvântul, salută într'un discurs mai lung pe cei trei deputați. Ca primul răspunde Petö, zicând că în calitate de deputat al orașului Csaba, și-a ținut de datorință să se presente la congres. Dorește congresiștilor noroc și spor în lucrările lor.

A urmat la cuvânt dep. Dr. *Vlad*. In vorbirea sa — zice »Bud. Hirlap« — dep. Vlad a declarat, că poporul oprimat trebue singur să-și croiască soartea. Vede cu bucurie, că țărănimea maghiară cere umăr la umăr cu țărănimea română, sârbă, croată și germană validitarea drepturilor sale. Dacă poporul voește ceva, trebue să i-se împlinească, fiind-că pătura muncitorimei este *poporul*, nu însă pătura de sus a celor zece mii. Votul universal secret și pe comune este acel factor, cu ajutorul căruia se vor putea apăra în parlament și interesele celor oprimați.

Deputatul *Hodsa* a vorbit parte ungurește parte slovăcește, spunând că n'a venit la acest congres ca străin ci ca un

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Pagini răslețe.

de

Gavr. Todica.

— Cum lucrează alții și cum lucrăm noi? —

»Asociațiunea« noastră a făcut marea greșală de a sista publicarea revistei »Transilvania«, *în loc de a pune pe baze nouă redactarea ei.*

S'a apucat în schimb, de »Țara Noastră«. revistă mai potrivită priceperei poporului dela sate. Țărănimei a și fost destinată.

Bunul mers al ei a fost zădărnicit de faimoasa »libertate« de pressă, de chițibușurile procurorilor dela noi. »Țara Noastră« a trebuit să schimbe frontul. S'a metamorfozat în ziar politic, eșind de sub îngrijirea »Astrei«.

Acum altă pacoste.

Ziarul, în redactarea actuală, nu mai e pentru popor. Dispare deci și ultimul (sau primul?) motiv, pentru care s'a sistat publicarea »Transilvaniei«.

Dl Ivan, cercând să scuze, spune un lucru, ce era mai bine să nu-l fi scos în publicitate. Intr'u cât l'a scos, trebue remediat fără amânare, pentru a nu da prilej să ne strice și din altă parte.

Dacă un grup de tineri voește să scoată un ziar politic în Sibiiu, e socoteală ce nu privește deloc »Asociațiunea«. Aceasta nu poate risca să plătească amende pe urma proceselor politice, ci trebue să-și vadă exclusiv de treburile culturale (cu escluderea politicei), de *literatură și știință*.

Vom cere dar cu »Drapelul« să se restituiască în integrum, să se reactiveze revista »Transilvania«, ca organ menit să propage literatura și știința.

Ar fi să cad în repetări genante, voind să dovedesc importanța științelor în viața unui popor, în cultura lui; în viața omului, în cultura lui.*) Ne prinde mirarea că așa de puțini observă necesitatea răspândirei științelor în pătura pricepătoare a neamului nostru. Pentru a arăta în ce mod lucrează alții la educația științifică a mulțimei, voiu aminti unele exemple, convins fiind că mai elocvente sunt faptele decât contemplațiile teoretice.

Bună oră, eu sunt membru al Societății Astronomice din Francia. In schimbul cotizației anuale de 10 franci primesc »Buletinul« mensual, redactat sub îngrijirea lui Flammarion, buletin în care apar studiile cele mai variate, atingătoare de astronomie, meteorologie, etc. »Procesele verbale«, în loc să fie lungi ca zilele de post, se reduc la mici dări de seamă despre ședințele biuroului.

Sunt membru la Societatea belgiană de astronomie și în schimbul cotizației anuale de 10 franci, primesc escelentul Buletin mensual, în multe privințe mai valoros decât al Soc. Astr. din Francia. Atlasul fotografic al Lunei, raporturile Observatoarelor din Granada și Tortosa (Spania) despre activitatea solară, despre fenomenele sismice și magnetice sunt de înaltă importanță științifică. Dacă mai amintesc planșele admirabile, apoi suplimentele: »Les volcans de la Terre« de Elisée Reclus și Anuarul astronomic — ușor își poate face oricine idee despre zelul nemai pomenit, cu care numita societate lucrează pentru înaintarea și răspândirea științei.

Ba mai sunt membru și la Societatea astronomică română, înființată de curând în București. In schimbul cotizației anuale de 15 lei primesc revista mensuală »Orion«, redactată după modelul celei franceze. Abstragând de unele articole pripite, ușurele — bune pentru începători — și multele erori tipografice, revista e destul de bună și o pot ceti cu folos toți iubitorii de lucruri cerești.

După toate acestea, nu e nepotrivită întrebarea, că ce dă »Asociațiunea« noastră membrilor ei în schimbul cotizațiilor anuale?

— Analele — va fi răspunsul. — Analele cuprinzând procese verbale și iarăși procese verbale.

— Mulțumim.

Va zice cineva: ei bine, Societatea din Francia, sau cea din Belgia, sau cea din România, pot face lucruri mari — fiindcă numără membrii mulți, au fonduri uriașe.

Aș!

Adevărat că Societatea Astronomică din Francia — grație atracției, ce o esercită Flammarion — numără mai multe mii de membri, de pe tot globul, totuși venitele ei, în anul financiar 1907, au fost numai de fr. 45.404·07.

Societatea astronomică din Belgia numără vr'o 1000 de membrii, iar Societatea Astronomică din București abia 200—300.

*

Să luăm altă revistă, de-a fraților din Regat, care nu lucră nici cu fonduri, nici cu trâmbițări sunătoare, nici cu subvenții budgetare.

E vorba de „*Natura*", revistă științifică de popularisare, publicată sub îngrijirea d-lor profesori G. Țițeica și G. G

*) A se vedea sub acest raport, H. *Spencer*: Educațiune intelectuală, morală și fizică. București, 1895, ed. Socec. — Apoi în „Biblioteca p. toți" — No. 4—5.

ca membru în consiliul de administrație, în locul decedatului Ioan Boroș

Căldurile cele mari au scos din ascunzișurile lor mai mulți lupi, cari neliniștesc pe locuitorii din unele comune ale comitatului Sibiiu. O ceată de țigani au prins în pădurea comunei Mag cinci lupi tineri, cari tăbărâseră în pădure ca să se răcorească. Lupii au fost duși la Sibiiu. Dumineca dimineața alți doi lupi au atacat în apropiere de Sibiiu un mânz și un vițel. Vițelul a fost rupt în bucăți. Mânzul a scăpat cu o rană mai mare la grumazi.

Din Petersburg primim cu data de 24 Mai v. dela un prietin al foaiei noastre o carte ilustrată de următorul conținut: »Multe salutări frățești din acest oraș răcoros, unde cade zăpada acum la finele lunei Mai v. Unii copaci abia încep se înmugurească și să dea frunze, iar noaptea e de 4 oare și ziua de 20.«

Ziariști bosniaci pedepsiți pentru lesa Majestate. Tribunalul militar din Viena a osandit pe ziaristul Iankovics Dragutin la 15 și pe preotul sârb Prokopics la 10 ani temniță grea pentru crima de lesa majestate, ambii membrii ai redacției ziarului »Otacsbina« care apare în Bosnia.

Se caută un cantor învățător gr. cat. cu ton bariton ori tenor, apt de a conduce cor bisericesc, cvartet ori duet, dester în cântări, absolut de acum mai mult doi ani, salar afară de cvartir în natură 1240 cor. și cvincvenalele după lege. A să presenta de probă până la 5 Iulie și recurge pot până la 12 Iulie st, n. 1908. A se adresa la Redacțiunea »Gaz. Transilvaniei«.

Postul de servitor al casinei române devenind vacant, aceasta se aduce la cunoștința celor interesati cu observarea că eventualii concurenți au să-și înainteze până cel târziu în 15 l. c. n. petițiile lor adresate comitetului casinei rom. din Brașov.

Sinodul preoților gr. cat. din Munții apuseni.

Abrud, 5 Iunie n. 1908.

M. On. d-le Redactor! Subscrisul credeam că o peană mai agilă ca a mea Vă va relata despre sinodul preoților gr. cat. din Munții apuseni, ținut la 12 Maiu a. c. Dar văzând că toată lumea tace — și mă mir mult cum de preoțimea acestui tract trece la ordinea zilei peste un lucru așa frumos întâmplat la ziua de mai sus—îmi iau eu voia a Vă raporta pe scurt următoarele. Dealtcum trebue să scuz preoțimea pentru tăcerea ei, deoarece însăși pregătind o zi atât de frumoasă șefului lor tractul se vede, că nu voia a se lăuda cu aceasta.

Cu permisiunea d-voastră notez, că cu ocasiunea sinodului s'a serbat totodată *și iubileul de 20 ani a părintelui protopop Iuliu M. Montani.*

După deschiderea sinodului s'a făcut slujba dumnezeească și cu aceasta ocasiune preotul Abrudului Ioan *Simu* prin o vorbire bine acomodată, a arătat datorințele noastre creștinești față de biserică. După aceasta preoțimea cu poporul adunat la aceasta serbare, invitați de d-l protopop la sfințirea monumentului ridicat de dânsul soției sale răposate, acolo preotul din Buciumșasa prin o vorbire frumos potrivită a arătat iubirea ce trebue să o nutrim față de morți și cum trebue să îngrijim monumentele.

Aș vrea să fiu tare scurt, de aceea mă mărginesc a înșira numai lucrurile mai însemnate cu aceasta ocasiune. După cele de mai sus săvârșite, preoțimea și învățătorimea a aflat ospitalitatea în casa d-lui protopop. La masă s'au rostit vorbiri frumoase, fiecare din cei presenți voind a arăta iubirea și alipirea ce o au față de șeful lor. S'a cetit apoi o mulțime de telegrame sosite din toate părțile, dintre cari una foarte emoționantă dela fiul protopopului iubilant.

Spre încheiere mai notez că monutul ridicat de d-l protopop nu are păreche aci în munti. Laudă unui astfel de bărbat care, deși a avut să lupte cu cele materiale, a ridicat fie ertatei sale soții un astfel de monument. Vorba părintelui Aghirbician: »Iubirea ce trebue să o păstrăm fată de cei morți«.

Cornel Muntean,
controlor la magistrat.

nefacerile științei. — Fotografia colorilor. — Construcțiuni neincendiabile. — Canale artificiale, ecluze.

Tot instructivă și atrăgătoare e »Călătoria la suprafața Lunei« de dl N. *Coculescu*, savantul astronom din București. Și e de cea mai mare importanță științifica: »Invariabilitatea axelor mari ale orbitelor planetare« de acelaș autor.

Dintre ceilalți autori mai amintim pe domnii: Dr. C. Șumuleanu, Dr. I. Simionescu, I. Ionescu, Victor Anastasiu, Ion Enescu, I. Valaori, N. Poenaru-Jatan, A. Demetrescu, Dr. Poltzer, M. Saligny, D. D. Pătrășcanu, Dr. Urechia, Ioan Corbu, T. A. Bădărău, C. S. Popescu, I. St. Murat, S. Mehedinți, T. Porucic, Dr. I. Popovici, D. Golescu și alții.

Iată rezultate frumoase cu mijloace puține.

* * *

Accentuând necontenit scopul »Asociațiunei«: literatura și cultura poporului român — nu trebue să scăpăm din vedere partea științifică, ce trebue să dăm acestei culturi. — Accentuând necesitatea luminărei țăranimei, nu trebue să scăpăm din vedere că și cărturărimea are trebuință, tot atât de mare, de cultură științifică.

Deci »Biblioteca poporală« și »Transilvania« să fie îngrijite de o potrivă! Fiecare în feliul ei.

Gesagiu, 6 Iunie 1908.

Varietăți.

Intr'un articol din »*Revue Bleue*« din Paris se arată starea înfloritoare, în care a ajuns populația din Canada din aproape toate punctele de vedere — și asta, se crede datorită Canadienilor de origină franceză, în primul loc. Dealtfel aceștia formează mai bine de a patra parte din populație.

Bunele moravuri contribue la sănătatea rasei ca și la prosperitatea ei. Așa beția și furtul fac foarte puțin rău. Divorțurile sunt extrem de rare: 9 familii pe an la o populație de 6 milioane și jumătate.

Sunt în Canada 50 jurnale scrise în franțuzește. Aproape toate reprezintă catolicismul, într'un fel de obicei, naiv, sunt de un patriotism cald și de o moralitate rară. Astfel romanele, pe cari le publică ele, pot fi citite de ori-cine.

Stăpânește 'în aceasta societate nouă mai mult se vede, decât în societățile din cari s'a desfăcut, dragostea de viață, de luptă, de bine, de adevăr, de frumos — în sfârșit credința în ceva!...

Asta trebue să ne facă să credem că nu e înlăturată posibilitatea ca viitorul să fie al celor din *lumea nouă*.

*

Fiica cea mai iubită a lui Tolstoy Tatiana Sușotin (contesă) a publicat de curând amintirile lui Turgheneff, care a fost multă vreme în răceală față de tatăl său.

Abia la 1878 cei doi mari scriitori ai Rușilor s'au putut cunoaște de aproape prin șederea lui Turgheneff vreme mai îndelungată la moșia lui Tolstoy din Iasnaia Poliana. Au rămas apoi multă vreme în corespondență, dar nici odată nu s'au putut apropia sufletește în destul, fiindcă artistul pur, Turgheneff, niciodată n'a putut admite și practica ideile lui Tolstoy-apostolul.

Autorul poveștilor de vânătoare a ținut întotdeauna să rămână lângă artă.

*

Succi, celebrul postilor de care se vorbea atât de mult odată și de care de multă vreme nu s'a mai pomenit nimic, cu toate că el încă mai postea, (de voie sau de nevoie), se aude că s'a cumințit și s'a lăsat de postit. A fost de curând numit infirmier la un azil.

A postit el la Paris, la Bruxelles, la Berlin, la Londra. Cel dintâi post i-a adus un venit de 7000 de lei, dar impresariul său (un Evreu, de bunăseamă) a câștigat 80.000. La cel din urmă post, care era cât pe aci să-l dea de râpă, a câștigat numai 500 de lei pentru o lună de foame.

Meseria de postitor nu mai rentează de azi înainte — după cum se vede.

*

Iată o minune! Să instalezi un aparat, care să te facă se vezi din locul de observație aceia ce se petrece, spre pildă, la New-York. Să ai imagini, cari să reprezinte direct scene vii, mișcări și gesturi ale persoanelor, mersul *forfota* al trăsurilor—lucruri cari se petrec într'un loc oarecare, ca și când ai fi de față, aceasta este problema interesantă, a cărei deslegare o urmărește de mai bine de 30 de ani francezul Armengand.

In diferite timpuri s'au mai ocupat de această problemă și alți cercetători Francezi, Euglezi, Germani și Americani.

O cestiune paralelă și înrudită cu acea mai de sus este a fototelegrafiei sau transmisiunea imaginilor fotografice la distanțe. Indelungate cercetări sau făcut și se fac încă asupra acestei probleme de diferiții oameni de știință.

Sistemul, pe care e bazat aparatul lui Armengand, rezidă pe proprietatea ce o are sileniul de a oferi o rezistență electrică, variind după intensitatea luminei, care lucrează asupra metalului. Se inspiră de asemenea și din principiul cinematografiei. Aparatul e incă numai la începutul său. Se speră, că problema ajunge la complecta ei rezolvare, după cum s'a arătat mai sus.

*

O interesantă noutate! (tot americană).

Iată un mijloc de a mai împuțina pe cerșetori: Se pun în stradă niște aparate simple, ridicate pe niște coloane. Se învârtește (cu destulă greutate) o roată și după o jumătate de oră cade o monedă de 20 de bani.

Munca e destul de grea și acesta e în adevăr un mijloc, care ar putea să desvețe de cerșitorit pe acei cari nu merită milă. Dar iarăși, prin acest mijloc se poate afla cine poate să muncească învârtind la roată. Acela își va putea câștiga pâinea singur.

După cum se vede cestiunea pare complicată.

Rămân însă cerșetorii, cărora nu se poate și nu trebuie să li se refuze mila.

M.

Glume.

Ți-am spus de atâtea-ori Anico, că atunci când servești trebuie să treci farfuria pe la stânga invitaților.

— Ei! eu nu sunt așa de superstițioasă ca doamna.

*

Nae întâlnește pe amicul său Tănase de multă vreme nevăzut:

— Tănase! strigă Nae, tu ești în bratele mele! Și închipuește-ți că e aproape un an și jumătate, de când nu te-am văzut.

Tănase convins și plin de sentiment:

— O! eu încă și mai de multă vreme!

*

— Ai economisit atâta ca să-ți poți cumpăra un automobil — și acum când ți-ai adunat banii de ce nu-l cumperi?

— Acum o să economisesc și pentru trecătorii pe cari o să-i calc.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 10 Iunie. Eri s'a pertractat aici procesul foaiei „Poporul Român“ intentat pentru un articol, în care s'a tratat cestiunea alegerei de deputat din Beiuș. Autorul articolului, d-l *Virgil Coroiu*, a fost condamnat *la 6 luni închisoare de stat și 1200 cor amendă.*

Viena, 10 Iunie. Eri au sosit aci toți rectorii universităților din Austria, exceptând cei din Tropau și Lemberg, unde studenții nu sunt în grevă. Ei au luat parte la o conferință cu ministrul Marchet. E probabil că cursurile vor fi întrerupte până la 15 Iulie, când semestrul va fi declarat terminat și universitățile închise. Semestrul va fi socotit însă studenților și e probabil că vor avea loc examene.

Reval, 10 Iunie. *Intrevederea dintre țar și regele Eduard a avut loc eri dim. la orele 11 și 10 m.* Ceva înainte de această oră sosiră în două trenuri țarul, familia imperială, regina Greciei, ducele și ducesa Petru de Oldenburg, marea ducesă Olga Alexandrowna, miniștrii Stolypin și Iswolsky, ambasadorul Rusiei la Londra, atașații militari și de marină. Toate aceste personagii s'au dus în noul port, unde s'au urcat pe bordul iahtelor „Standard“, „Steaua Polară“ și „Almas“. Escadra engleză fiind semnalată, s'au tras salve de focuri în timp ce escadra engleză înconjura pe cea rusă. Vasul „Victoria and Albert“ s'a apropiat apoi de iahtul imperial „Standard“ iar împăratul Rusiei cu o barcă s'a dus pe bordul vasului „Victoria and Albert“ spre a saluta pe oaspeții englezi, cari puțin în urmă au întors vizita pe bordul iahtului „Standard“, unde au fost salutați de țarină, împărăteasa văduvă și celelalte personagii.

Seghedin, 10 Iunie. Monumentul de marmoră al împărătesei Elisabeta, care a fost dezvălit anul trecut cu mare solemnitate, este amenințat de pericolul de a fi pus la licitație. Comitetul, care a ridicat acest monument, a rămas dator suma de 6500 de coroane firmei, care l'a esecutat și între firmă și comitet are loc un proces, care terminându-se în favoarea păgubașului i-ar da dreptul să ridice monumentul pentru a-l pune în vânzare. E probabil însă, că orașul Seghedin va veni în ajutorul comitetului pentru a evita rușinea.

Berlin, 10 Iunie. Procesul prințului Eulenburg va începe în luna Iulie. Prințul, care se află încă în spitalul Charité, va primi Vineri actul de acuzare, prin care este dat judecății pentru sperjur.

Londra, 10 Iunie. Ziarele află din Teheran că șahul se află încă la Bagșa, afară din oraș cu trupele ce-i stau la dispoziție. Cazacii parcurg cartierul european și partea din oraș unde se află parlamentul. Șahul a dat o proclamațiune amenințând să pedepsească pe toți revoltații. Parlamentul se silește să împedece o catastrofă și sfătuește împăciuirea.

Bibliografie.

A apărut: **»Ciprian Porumbescu,** icoane din frământările unui suflet de artist.« De Dr. Valeriu *Branisce*. Broșură de 120 pagini. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu, după ultima fotografie. Prețul unui exemplar 1 cor. 50 bani. Se poate comanda prin administrația ziarului »Drapelul« Lugoj, sau deadreptul dela autor.

Broșura conține următoarele capitole: I. Introducere. Direcția și programul activității lui Ciprian Porumbescu. II. Originea familiei și numelui. Părinții compozitorului. III. Activitatea tatălui compozitorului și influenta lui în direcție națională. IV. Anii copilăriei și prima instrucție muzicală. V. Stupca. Violina lui Ciprian. Vechii lăutari naționali. VI. Serbarea dela Putna. Durerea neamului. Moartea mamei compozitorului. VII. Studiile teologice. Fondarea »Arboroasei«. Dragoste nefericită. VIII. Centenarul adnexării Bucovinei la Austria. Depeșa »Arboroasei«. IX. Arestarea lui Ciprian Porumbescu. Temnița. Pregătirea procesului. X. Desbaterea publică a procesului. Achitarea. XI. Libertatea. Studiile la Cernăuți și Viena. Profesor la Brașov. XII. Opereta »Crai nou«. Reprezentarea ei la Brașov. XIII. Iubileul dela Chizătău. Morbul. Plecarea la Nervi. XIV. Petrecerea în. Italia. Reîntoarcerea acasă. Moartea. XV. Încheiere. Privire fugitivă asupra producției lui Ciprian Porumbescu.

St. O. Iosif. „Zorile“ Dramă istorică. în două acte și în versuri. Prețul 1 co. (10 b. porto).

„P. Ispirescu“ Poveștirile unchiașului sfătos. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Ediția II din opere complete. *Teatru I.*

De cuprinsul următor:

„Șoldan Viteazul“, Mama Anghelușa“, „Herșcu Boccegiul“, „Clevetici“, „Sandu Napoilă“, „Surugiul“, „Ion Păpușariul“, „Cucoana Chirița“ „Barbu Lautarul“, „Paraponisitu“, „Kera Nastasia“ „Haimana“, „Gură-Cască“, „Stan Covrigariul“, „Vivandiera“, „Păcală și Tândală“, „Scara mâței“ „Craiu nou“, Harță Răzășul“, „Ramășagul“, „Peatra din casă“, „Nunta țărănească“, „Chirița la Iași“, „Chirița în Provincie“.

Prețul 1 cor. 50 b. (20 bani porto.

POȘTA REDACȚIUNEI.

Otel de F. în B. S'a expedat.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Concurs.

Direcțiunea institutului de credit și economii societate pe acții „CHIOREANĂ“ din Șomcuta-Mare (com Sătmar) publică concurs pentru ocuparea postului de practicant, retribuit cu un salar anual de cor. 960.

Concurenții au să și trimită ofertele cel mult **până în 12 Iulie st. n. a. crt.** la direcțiunea institutului, având să dovedească cu acte în regulă, că sunt absolvenți de vre o școală comercială și să arete că ce limbi mai posed, afară de cea românească, atât în scris cât și în vorbire.

Concurenții cu praxă vor fi preferiți.

Postul este de a să ocupa în 15 Iulie st. n. a. crt

Șomcuta-Mare, la 28 Maiu st. n. 1908.

Direcțiunea.

Prăvălii de închiriat în Șomcuta-Mare.

Institutul de credit și economii, „CHIOREANA“ cu sediul în **Șomcuta Mare** (comitatul Sătmar) fosta capitală a districtului Chior, în casa proprie de nou edificată are de dat în chirie **două prăvălii** pentru doi comercianți; în acelaș edificiu afară de localitățile de prăvălii pentru fie care comerciant sunt câte 3 chilii (odăi) de locuință, culină, cămară, magazin și pivniță.

Fiind ambele prăvălii în același edificiu unul dintre comercianți poate ținea mărfuri de băcănie și coloniale (vegyes kereskedés) iară celalalt mărfuri de modă (rőfös kereskedés) atât pentru țărani cât și pentru inteligință.

Lipsa acestor două prăvălii în ținutul nostru, locuit în cea mai mare parte de români este de mult simțită; prin urmare doi comercianți harnici și conștiențioși ar putea realiza afaceri foarte bune, la ceeace și direcțiunea institutului „Chioreana“ le va da tot concursul.

Reflectanții la aceste două prăvălii sunt rugați a să prezenta în persoană cel mult **până în 1 Iulie a. crt. st. n.** pentru a vedea localitățile de închiriat, a să informa despre împrejurările din ținutul nostru și eventual pentru statorirea condițiunilor de contract.

Șomcuta-Mare, la 28 Maiu 1908.

Direcțiunea.

Nr. 5591/1908

PUBLICAȚIUNE

referitoare la examinarea consemnărilor de dare pentru drumurile comitatense pe anul 1908.

În sensul art. de lege I din a. 1890, se aduce la cunoștința publică că conscrierea și consemnarea dărilor pentru drumurile comitatului pe anul 1908 sunt gata și în termin de 15 zile adecă: **dela 5—20 Iunie a. c.** inclusive, tot omul le poate lua în vedere, în localul oficiului de dare orășenesc în oarele antemeridiane dela 8—12.

Tot odată se comunică, că în decursul zilelor aci arătate tot omul poate recura în contra posițiunei de dare pentru drum, la comisiunea administrativă comitatensă, subșternând și recursul la oficiul de dare subsemnat.

Recursurile presentate după acest termin se vor respinge ca — fiind întârziate.

Brassó, în 28 Maiu 1908.

187,1—1. *Oficiul de dare orășănesc.*

Vilă de vânzare.

Posițiune admirabilă, pe Straje, cu curte și grădină care conține 4000 m.□; 55 m. front de stradă, se vinde din mână liberă cu preț redus.

Informațiuni Șirul Cetățuicei Nr. 8 dela 9—10 oare a. m. și dela 3—4 oare p. m. (186,3—6.)